

Kvinnor och barns hälsa i Nicaragua

Kvinnor och barns hälsa i Nicaragua

Sedan 2007 har Nicaragua lyckats minska mödradödligheten med 79,8%, minska den neonatala dödligheten med 62,5% och minska spädbarnsdödligheten med 58,6%.

Becca Renk, född i USA, har bott och arbetat i Ciudad Sandino, Nicaragua, i 25 år med Jubilee House Community och dess projekt, Center for Development in Central America.

Mellan 1990 och 2006 led Nicaragua under nyliberala regeringar som berövade folket deras grundläggande rättigheter - hälsovård och utbildning hade i princip privatiserats - och gravida kvinnor drabbades särskilt hårt. Vår yngsta dotter Orla föddes 2006, kort efter att Nicaragua återigen hade valt en sandinistledd regering, en regering som har omvalts i tre påföljande val. President Daniel Ortega deklarerade att sjukvård och utbildning skulle bli gratis igen direkt när han tillträdde och under de 18 år som Orla har levt har vi sett hur denna regering har arbetat för att återställa nicaraguanernas rättigheter, med särskild tonvikt på kvinnors rättigheter.

Nicaragua. Foto: Creative Commons

Förra veckan firade Nicaragua sin största helgdag. Större än jul, påsk eller till och med festen för den obefläckade avlelsen. Det är en dag då nicaraguanerna firar det allra heligaste av allt heligt: sina mammor. Mors dag i Nicaragua infaller den 30 maj och det är en betald helgdag. Runt om i landet firade människor sina mammor med presenter, mat, tårta och pinatas.

Graviditeter och förlossningar kan vara farliga över hela världen, men 80 procent av mödradödligheten kan förebyggas helt och hållet. Nicaragua har bevisat detta: trots att det är ett av de fattigaste länderna på västra halvklotet har man sedan 2007 lyckats minska mödradödligheten med 79,8%, minska dödligheten bland nyfödda med 62,5% och minska spädbarnsdödligheten med 58,6%. Genom landets universella och kostnadsfria sjukvårdssystem erbjuds all mödravård, förlossningsvård och postnatal vård i Nicaragua kostnadsfritt i hela landet - kejsarsnitt, för tidig födsel, vistelse på neonatalintensiven och, otroligt nog, även operationer på foster är kostnadsfria. Nicaragua är det enda centralamerikanska land som erbjuder denna typ av kirurgi gratis inom det offentliga sjukvårdssystemet.

Hemförlossningar som min och så många av mina grannars är numera nästan okända - 97% av alla förlossningar sker på sjukhus. I de landsbygdssamhällen där vi arbetar har lekmanabarnmorskor som tidigare deltog i hemförlossningar nu integrerats i sjukvårdssystemet för att ge prenatal vård och stöd vid förlossningar på sjukhus.

I Nicaragua har 75 sjukhus byggts eller byggts om sedan 2007, vilket gör det möjligt även för familjer på landsbygden att föda på sjukhus. Respekt för Nicaraguas olika kulturer har införlivats i de nya sjukhusens förlossningsfaciliteter så att kvinnor från ursprungsbefolkningarna säkert kan föda på huk eller stående, på det sätt som kvinnor i deras samhällen traditionellt har fött barn.

För dem som fortfarande bor långt från sjukhusen finns ett nätverk av 201 mödravårdscentraler runt om i landet, där mer än 72.000 kvinnor per år kan bo nära ett sjukhus under de två sista veckorna av sin graviditet. Mat, boende och yrkesutbildning tillhandahålls kostnadsfritt, kvinnorna vilar och kontrolleras regelbundet av medicinsk personal, och när värkarna sätter igång föder de tryggt på det närliggande sjukhuset. Efter förlossningen får nicaraguanska kvinnor och deras barn kostnadsfri kvalitetsvård och arbetande kvinnor garanteras full lön i samband med moderskap. Förra månaden utökades lagen om mammaledighet från 84 dagar till 91 dagar med obligatorisk betald ledighet. Gratis daghem runt om i landet erbjuder vård, måltider och förskola för spädbarn och barn upp till sex års ålder så att deras mammor kan arbeta.

Faktum är att nicaraguanerna idag har mycket bättre tillgång till perinatalvård än min hemstat Idaho i USA. I mars 2023 slutade sjukhuset där jag föddes - Bonner County General Hospital - att ta emot förlossningar. I och med denna nedläggning ligger det närmaste sjukhuset med perinatalvård nu minst en timme bort. Men många familjer på landsbygden i norra Idaho har låg inkomst, saknar sjukförsäkring och har begränsad tillgång till pålitliga transportmedel. För dessa familjer kan resan till sjukhuset ta så lång tid som tre timmar vid bra väder och längre tid under en vinter i norra Idaho. Även om Idahos fall är extremt är det tyvärr inte ensamt: enligt en rapport från Centers for Disease Control and Prevention ökade mödradödligheten 2021 med 40 procent jämfört med föregående år i hela USA, och resultaten är ojämna, med svarta kvinnor som dör i oproportionerligt stort antal under graviditeten.

Hur kan det komma sig att ett land i tredje världen som Nicaragua har bättre mödravård än ett av världens rikaste länder? Svaret är att den nicaraguanska regeringen har den politiska viljan. Under de senaste 18 åren har utrotandet av mödra- och spädbarnsdödligheten varit en topprioritering.

Nyligen var jag på det lokala offentliga sjukhuset där jag bor i Ciudad Sandino, strax utanför Managua. Chefen beställde undersökningar för en 19-årig kvinna som var gravid och mycket nära sitt förlossningsdatum. Hon hade precis kommit tillbaka från USA, där hon hade arbetat men inte hade råd att gå till läkare. Hon hade inte tagit några blodprover, inga ultraljud, ingen prenatal vård alls. Hon hade återvänt till Nicaragua där hon kunde föda säkert och gratis utan att dra på sig skulder, men hon återvände som en högriskgraviditet på grund av bristen på vård. Sjukhusdirektören såg personligen till att hon överfördes till förlossningssjukhuset i Managua för specialistvård. För Nicaraguas sjukvårdssystem är det oacceptabelt att en gravid kvinna eller hennes barn dör, och sjukvårdspersonal på alla nivåer vidtar alla tänkbara åtgärder för att förhindra detta.

Resultatet av detta är att inga gravida kvinnor har dött i Ciudad Sandino under de senaste tre åren. I hela landet var det bara 21

gravida kvinnor som dog förra året. Nicaragua vidtar helt enkelt alla tänkbara åtgärder för att se till att gravida kvinnor överlever och kan fira mors dag.

Nicaragua Network, NicaNotes 25060 (ZT)

Stöd Kubas matsuveränitet!

Nu drar Svensk-Kubanska igång ett agroekologiskt jordbruksprojekt! Bidra du också till den kubanska visionen för matsuveränitet, starka lokalsamhällen, och hållbart jordbruk!

Svensk-Kubanska ger stöd till ett småskaligt projekt till en agroekologisk gård i Las Lajas i provinsen Cienfuegos. I första hand gäller det att kunna köpa in bevattningsutrustning. Vi behöver få ihop 150 000 kr. Vill du bidra? Sätt in valfri summa på PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72. Märk betalningen "agroekologi". Stort tack.

